

Kort om de otte principper for IPS

IPS er en evidensbaseret indsats, der hjælper mennesker med alvorlige psykiske sygdomme med at få fodfæste på arbejdsmarkedet. IPS står for *Individuel Planlagt job med Støtte*.

Det overordnede princip i IPS er, at personer med svære sindslidelser kan arbejde eller tage en uddannelse, når der er et godt match mellem borger og et arbejds- eller uddannelsessted samtidig med, at borgeren modtager intensiv støtte. IPS-metoden har både i Danmark og internationalt vist signifikante beskæftigelseseffekter. Samtidig oplever borgere i IPS-forløb øget livskvalitet og metoden har vist positive samfundsøkonomiske gevinster.

IPS-metoden arbejder med otte grundlæggende principper, som er udførligt beskrevet i udgivelsen: **Swanson, Sarah J., IPS Supported Employment – En Praktisk Guide, Psykiatrisk Center København (2019)**. Nedenfor gennemgås disse otte principper kort.

1. Alle der ønsker at arbejde skal have mulighed for at modtage et IPS tilbud

Det eneste krav der stilles til deltageren for at blive optaget i IPS-indsatsen er at deltageren ønsker at arbejde på det ordinære arbejdsmarked eller opnå en uddannelse. Der er ikke nogen, der ekskluderes på baggrund af fx misbrug, hjemløshed, symptomer, straffeattest, eller tidligere arbejdshistorik, da undersøgelser har vist, at der kan opnås gode effekter uafhængig af dette.

Modsat mange andre indsatser kræver IPS-indsatsen ikke, at borgeren skal stoppe sit misbrug før IPS-konsulenten kan hjælpe borgeren i arbejde, så længe vedkommende kan være ædru på arbejdspladsen. Metoden har vist, at man opnår mere ved ikke at forsøge at overtale eller presse borgeren til misbrugsophør. For mange borgere, kan arbejde være dén motivation der skal til for, at borgeren skærer ned på eller stopper sit misbrug.

De professionelle i psykiatrien, ser borgerene når de er allermest syge og har flest symptomer, og de har en interesse i at sørge for, at borgeren ikke får tilbagefald og bliver dårligere. IPS-konsulenterne arbejder tæt sammen med behandlere i psykiatrien og skal herigennem vise, at beskæftigelse også kan være vejen mod recovery. Ved at IPS-konsulenter og behandlere deler de gode historier med hinanden styrkes troen på at, det kan lade sig gøre for mennesker med svær psykisk sygdom at komme i beskæftigelse og samtidigt i bedring.

2. IPS er en integreret del af den psykiatriske behandling

Et tæt samarbejde mellem IPS-konsulenten og borgerens behandlingsteam, er ifølge metoden afgørende for succes. Ved at have behandlernes støtte og opbakning til IPS-indsatsen, kan indsatserne koordineres, så de samtænkes og times rigtigt. Derudover får borgeren et team omkring sig, hvor alle har de samme informationer. Det letter borgerens forløb, så borgeren ikke selv får ansvaret for at koordinere på tværs af indsatser i forskellige systemer. Dermed kan borgeren i stedet koncentrere sig om at finde og fastholde et arbejde.

Samarbejde kan være svært, når psykiatrien og jobcenter arbejder ud fra forskellige logikker. Det kræver forståelse for opgaven på tværs af sektorer for at skabe sammenhæng i borgerens indsats.

IPS-konsulenten skal derfor ugentligt have sin gang i behandlingsteamet og personligt have kontakt med borgerens behandlere. Derved kan IPS-konsulenten få viden om behandlingsmæssige faktorer som fx bivirkninger af medicin, symptomniveau eller kognitive udfordringer. Det kan være relevant når IPS-konsulenten skal finde borgerens personlige jobmatch og tilpasse rammerne på arbejdspladsen, så de imødekommer borgeren bedst muligt. Som behandler kan man støtte borgerens vej i job ved fx at lave kognitiv træning, socialfærdighedstræning eller medicinske justeringer, som hjælper borgeren til at fungere bedre på arbejdsmarkedet. Det sikrer, at borgeren altid har optimal støtte til at nå sit mål om at komme i arbejde.

Jo mere synlige IPS-konsulenterne er på det psykiatriske center i det daglige, jo mere mindes de fagprofessionelle omkring borgeren om, at borgerne ønsker at komme i beskæftigelse. Dermed flyttes fokus til en ressource- og styrkebaseret tilgang.

3. Målet er beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked

IPS-konsulenten hjælper borgere med at finde job på det ordinære arbejdsmarked ved at finde den rette arbejdsplads, hvor opgaver og ansvar matcher borgerens kompetencer. Ordinær beskæftigelse er målet, fordi det som oftest er borgerens eget ønske at indgå på det almindelige arbejdsmarked. Derudover virker ordinær beskæftigelse fremmende på borgerens selvværd. Det skyldes dels, at mange oplever, at deres arbejde bliver værdsat og dels, at de indgår på lige fod med de øvrige medarbejdere på arbejdspladsen.

Jobbet kan tilpasses, så det passer bedst til den enkelte borgere ved fx, at justere timetal og/eller vilkår. For nogle vil det fortsat være nødvendigt at supplere lønnen med en ydelse, indtil de er i stand til at arbejde så mange timer, at de kan blive selvforsørgende.

I nogle tilfælde ønsker borgere selv, at starte i en praktik. For nogle er det mere trygt starte med at have et mere begrænset ansvar. IPS-konsulenten skal i dette tilfælde altid sørge for, at borgeren har overvejet alle fordele og ulemper ved at starte praktik, så det er borgerens eget valg. Endvidere skal IPS-konsulenten arbejde med at opbygge borgerens selvtillid, så borgeren opnår en tro på en fremtid på arbejdsmarkedet.

IPS-konsulenterne skal prioritere at formidle borgerens kompetencer og værdi for arbejdsgiverne. Virksomheden får en god medarbejder, der er motiveret og særligt udvalgt til netop deres virksomhed og dette skal honoreres med lønkroner. Endvidere skal IPS-konsulenterne også lægge vægt på at praktikker ikke anses som nødvendige over for arbejdsgiverne.

4. Vejledning om sociale ydelser og arbejde

Frygten for at miste sociale ydelser kan have stor betydning for deltagerens motivation for at arbejde. Borgere med psykiske lidelser er ofte følsomme over for usikkerhed omkring deres økonomiske situation. Derfor er det centralt, at borgeren informeres grundigt om, hvilke konsekvenser det vil have at påtage sig et arbejde. Derfor skal der tilbydes vejledning om, hvorledes ordinær beskæftigelse påvirker borgerens ydelser, så borgeren er bedst muligt klædt på til at træffe en informeret beslutning om at arbejde.

For mange borgere i IPS er det desuden nødvendigt at få praktisk hjælp til at håndtere overgangen fra at være ledig til at være i beskæftigelse, herunder fx hjælp til at indsende lønsedler til Jobcenteret, rette forskudsopgørelse, indberette indkomst til Udbetaling Danmark mv. Dette tilbud om praktisk hjælp skal stå så indtil borgeren selv føler sig klar til at varetage indberetninger om eventuelle ændringer på egen hånd.

5. IPS-indsatsen bruger en hurtig jobsøgningstilgang

Ambitionen i IPS-indsatsen er, at borgeren skal direkte i arbejde, i stedet for at skulle igennem langvarige arbejdsafprøvninger eller praktikker. Derfor påbegynder IPS-konsulent job søgningen sammen med borgerne inden for den første måned i indsatsen. Hurtig jobsøgning skal sikre, at borgerens motivation for beskæftigelse udnyttes optimalt. Jobsøgning er en proces der kan tage tid, men når jobsøgningen starter med det samme, sender man et signal til borgeren om, at man tror på borgerens kompetencer og evner til at arbejde.

Ind imellem er det nødvendigt at balancere den hurtige tilgang til jobsøgning, med princippet om borgerens egne ønsker og valg. Nogle borgere kan, trods et stort ønske om arbejde, være bange for realiteterne ved et arbejde og tvivle på egne evner. Her skal borgeren have lidt længere tid til at forberede sig på en ny fremtid i beskæftigelse. IPS-konsulent vil i denne periode fortsat tale jobbrevet med borgeren og bruge tiden på at lære borgerens kompetencer og ressourcer at kende.

6. Støtten under beskæftigelse varer så længe der er behov for det

På trods af at IPS-metoden har vist gode resultater med at få borgere med psykiske lidelser ind på arbejdsmarkedet, kan det være svært at fastholde dem i beskæftigelse. Det er derfor essentielt at støtten under beskæftigelse varer indtil den enkelte har fundet fodfæste på arbejdsmarkedet.

Det er en grundtanke i IPS, at støtten skal gives på arbejdspladsen, når borgeren har behov for det. IPS-konsulent er både en sparringspartner for borgeren og for arbejdsgiveren, så konsulent kan bistå med hurtigt at løse eventuelle udfordringer, der måtte opstå. Efterværnet skal være så længe borgeren har behov for det. I gennemsnit støtter IPS-konsulent borgeren i op til et år efter de er blevet ansat.

7. Indsatsen er baseret på deltagerens egne præferencer og valg

Det er grundtanken, at når jobbet matcher borgerens ønsker og interesser, giver det større tilfredshed og øget motivation. Dermed opnår man også en bedre fastholdelse over tid. Borgerens egne præferencer for job er afgørende og retningskabende for hele forløbet.

Borgerens præferencer er også styrende for hvor og hvornår IPS-konsulenten mødes med borgeren, hvordan jobsøgningen tilrettelægges og hvor meget IPS-konsulenten må fortælle arbejdsgiveren om borgerens personlige forhold, såsom sygdom og misbrug.

Det giver borgeren kontrol over sit eget forløb og dermed også ansvaret for sin egen situation. IPS-konsulentens arbejde består i at støtte borgeren til at træffe gode valg, ved at skabe overblik over og informere om borgerens muligheder.

8. Samarbejde med virksomheder på det lokale arbejdsmarked

IPS-konsulenternes arbejde foregår primært i lokalområdet, hvor konsulenten både mødes med IPS-borgerne og med arbejdsgiverne. Der er en forventning om, at konsulenterne bruger en stor del af deres tid ude af kontoret.

IPS-konsulenterne skal opsøge virksomheder i lokalområdet for at opnå viden om den enkelte arbejdsgivers behov for arbejdskraft, rekrutteringsmetode og arbejdsområder. IPS-konsulenterne har fokus på systematisk at opsøge virksomheder inden for de områder, hvor borgeren er motiveret for at komme i beskæftigelse.

I IPS har man en særlig måde at opsøge arbejdsgivere på, hvor der er fokus på relationsopbygning med arbejdsgivere, hvilket også kommer borgeren til gode ved en eventuel ansættelse. IPS-konsulenterne ser arbejdsgiverne som "kunder i butikken" og står til rådighed for spørgsmål og hjælp med tilpasninger på arbejdspladsen, så det matcher borgerens kompetencer og virksomhedens behov bedst muligt.